

Høring – Forslag til endringer i barnetrygdloven

Røde Kors takker for muligheten til å avgi høringssvar til forslag til endringer i barnetrygdloven.

Barne- og familiedepartementet foreslår at dagens bestemmelse i barnetrygdloven om etterbetaling av barnetrygd i opptil tre år oppheves, og erstattes av en ny regel om etterbetaling opptil tre måneder etter mønster av folketrygdloven. Personer som omfattes av ordningen for midlertidig kollektiv beskyttelse i en massefluksituasjon etter utlendingsloven § 34, har ikke rett til barnetrygd ved ankomst til Norge, fordi oppholdstillatelsen ikke overstiger 12 måneder¹.

Røde Kors mener at regjeringens forslag ikke tar tilstrekkelig hensyn til barn i en særlig sårbar livssituasjon. Barnefamilier som får oppholdstillatelse etter søknad om asyl i Norge, bør umiddelbart få utbetalt månedlig barnetrygd. Barnetrygd må holdes utenfor økonomiske stønader på asylmottak.

Røde Kors viser innledningsvis til at regjeringen ifølge Hurdalsplattformen² vil forebygge og redusere barnefattigdom. Vi ber videre regjeringen vise stor varsomhet i vurderingen av innvandringsregulerende tiltak som rammer barn. Barn har særlige humanitære behov, og barnets beste er et grunnleggende hensyn som skal ivaretas i tråd med FNs barnekonvensjon.

Konsekvensene av dyrtid

Vi treffer mange barnefamilier over hele landet, og ser de alvorlige konsekvensene av dyrtid. Prisvekst, økte strømpriser og økte renter gjør at stadig flere sliter med å dekke grunnleggende behov. Våre frivillige har fått betydelig flere henvendelser om mat, klær og ferie- og fritidsaktiviteter. Det gjør et sterkt inntrykk når vi møter barn som ikke får varme måltider hjemme, som ikke har matpakke på skolen og som vet at det ikke er penger til å dekke kostnader til utstyr eller kontingenter for fritidsaktiviteter. Røde Kors har gjennom samtaler med barn, ungdom og foreldre i våre aktiviteter erfart at lavinntekt kan skape stress og uforutsigbarhet i hjemmet.

Røde Kors' rapport *Sosial puls*³, basert på data og analyse fra SSB, viser at barn i fattige familier er en av 10 grupper i Norge med størst humanitære behov. Røde Kors er bekymret for andelen barn som vokser opp i fattigdom og konsekvensene av utilstrekkelige tiltak. Røde Kors mener at alle barn og unge skal ha like muligheter, uavhengig av familiens økonomiske situasjon. Det er ikke tilfellet i dag, og fattigdom påvirker i stor grad barndom og livsutsikter.

En Fafo-rapport om det norske matutdelingstilbudet viser at det er mange nyankomne flyktninger blant matmottakerne⁴. Barn som har innvandret til Norge er overrepresentert i lavinntektsstatistikken⁵.

¹ Se barnetrygdloven § 4.

² [Hurdalsplattformen - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no).

³ [Dette er de ti mest sårbare gruppene i Norge - Røde Kors \(rodekors.no\)](https://www.rodekors.no).

⁴ [Mathjelp på dugnad | Fafo-rapport 2023:29](https://www.fafos.no).

⁵ [Fremdeles 115 000 barn med vedvarende lavinntekt i 2020 – SSB](https://www.ssb.no).

For å bekjempe sosial ulikhet og utenforskap, som kan ha langsiktige negative konsekvenser for barn og unge, ber Røde Kors regjeringen å tydelig prioritere barnefamilier – inkludert barnefamilier som har flyktet til Norge.

Ekspertgruppen anbefaler barnetrygd

Røde Kors er glad for at vi har fått rapporten fra Ekspertgruppen om barn i fattige familier, som viser forskning på feltet og foreslår konkrete tiltak⁶. Ekspertgruppen mener økning i barnetrygden er det beste virkemiddelet for å skape mer økonomisk trygghet og forutsigbarhet for fattige barnefamilier. Ekspertgruppen viser til at «barnetrygden skal styrke foreldrenes mulighet til å dekke grunnleggende behov som mat, klær og bolig, men også gi mulighet til andre investeringer i barnas oppvekst, for eksempel knyttet til barnehage, ferie eller fritidsaktiviteter». Ekspertgruppen påpeker videre at barnetrygden er en forutsigbar inntektskilde, som kan redusere økonomisk stress i familien.

Røde Kors støtter ekspertgruppens anbefaling om å styrke fattige familiers økonomiske situasjon gjennom økning i barnetrygden. Å frata familier barnetrygd samsvarer ikke med ekspertgruppens anbefalinger.

Barnefamilier som har flyktet til Norge har generelt ikke mindre behov for barnetrygd enn andre barnefamilier. Barnetrygd er et tiltak som kan bidra til å løfte barnefamilier som har flyktet til Norge ut av fattigdom. Barnetrygd fra ankomst til Norge kan også bidra til integrering. Det vil gi bedre muligheter for barna til å kunne delta i aktiviteter i lokalsamfunnet. Det vil gi familiene økonomisk støtte i en viktig periode der foreldrene skal lære seg det norske språket og få innpass i arbeidslivet.

Behov for barnetrygd på asylmottak

Ifølge § 4 i forskrift om stønad til beboere i asylmottak⁷, «reduseres stønaden for barnet krone for krone fra første utbetaling etter at retten til barnetrygd inntreffer». Beboere på asylmottak lever i en krevende økonomisk situasjon, med lave stønader⁸. Røde Kors får regelmessig informasjon om beboere i asylmottak som ikke har anledning til å kjøpe nok mat, bussbillett, klær som passer til sesong eller helseprodukter. I aktivitetene vi har på asylmottak opplever vi at matsservering etterspørres, og at det møter opp mange flere deltakere når det serveres mat. Dyrtid merkes godt for asylsøkere som lever på et minimum, og forsterker behovet for å øke nivået på de økonomiske stønadene i asylmottak.

For barnefamilier ville det gitt en mindre krevende start på livet i Norge dersom den lave stønaden som gis på mottak ikke ble avkortet mot barnetrygden. Det er sannsynlig at ukrainske flyktninger blir værende her⁹. Røde Kors møter mange ukrainske familier som forteller at de har funnet seg til rette i det norske lokalsamfunnet, og at de nå ønsker kontinuitet og stabilitet. Mange forteller at barna har fått god tilknytning til Norge gjennom skole og venner, og derfor ønsker å bli værende i Norge. For flyktninger som bli boende i Norge er det viktig å gi barna en god start allerede fra første dag.

En usikker økonomisk situasjon for flyktningfamilier gir dårligere integrering og er ikke hensiktsmessig på lengre sikt. I aktiviteter som Flyktningguiden ser Røde Kors hvordan mange innvandrere, spesielt nybosatte flyktninger, har store økonomiske utfordringer, der barn med fluktbakgrunn ikke har like muligheter til å delta i samfunnet som andre barn.

⁶ [En barndom for livet – Økt tilhørighet, mestring og læring for barn i fattige familier \(regjeringen.no\)](https://lovdata.no/forskrift/2022-05-31-948/§4).

⁷ <https://lovdata.no/forskrift/2022-05-31-948/§4>.

⁸ [UDI 2008-035V1 \(udiregelverk.no\)](https://www.udiregelverk.no/).

⁹ [Fafo: Kronikk: Ikke se til Sverige!](https://www.fao.no/kronikk/ikke-se-til-sverige/)

Røde Kors mener:

- **Barnefamilier som får oppholdstillatelse etter søknad om asyl i Norge, bør umiddelbart få utbetalt månedlig barnetrygd.**
- **Økonomiske stønader på asylmottak bør ikke avkortes mot barnetrygden.**

Om Røde Kors:

Røde Kors er Norges største frivillige humanitære organisasjon. Våre rundt 42.000 frivillige gjør en stor forskjell for enkeltmennesker og lokalsamfunn gjennom aktiviteter for barn og unge, eldre, inkludering, beredskap og bekjempelse av ensomhet. Barn og unge er en viktig målgruppe for oss, som vi når gjennom aktiviteter som Barnas Røde Kors¹⁰, Ferie for alle¹¹, Røde Kors Leksehjelp¹², Vennefamilie¹³ og aktivitetshusene Fellesverket¹⁴.

Med vennlig hilsen

Øistein Mjærum

Direktør, Kommunikasjon og samfunn

Norges Røde Kors

¹⁰ [BARK - Røde Kors \(rodekors.no\)](https://www.rodekors.no/bark)

¹¹ [Ferie for alle - Røde Kors \(rodekors.no\)](https://www.rodekors.no/ferie-for-alle)

¹² [For deg som trenger leksehjelp - Røde Kors \(rodekors.no\)](https://www.rodekors.no/for-deg-som-trenger-leksehjelp)

¹³ [Vennefamilie - Røde Kors \(rodekors.no\)](https://www.rodekors.no/vennefamilie)

¹⁴ [Fellesverket - Røde Kors \(rodekors.no\)](https://www.rodekors.no/fellesverket)